RAPPORT

Fremtidens bymidter

DANSK ERHVERV

www.danskerhverv.dk

Indhold

Forord	**2**
Anbefalinger	**3**
Nøgleresultater fra analysen	**5**
Kapitel 1 – Befolkningen samler sig i byerne	**6**
Kapitel 2 – Bymidten har betydning for danskerne	**8**
Kapitel 3 – Danskernes brug af bymidten	**13**
Kapitel 4 – Mobilitet i bymidten	**18**

DANSK ERHVERV
Maj, 2025

Forord

Danmark er i hastig forandring. Nye teknologier, grøn omstilling, nye levemåder og demografiske forskydninger stiller nye krav til den måde, vi planlægger, lever og driver virksomhed på. I takt med at flere mennesker samler sig i og omkring de store byer, ændres både behovene og funktionerne i landets bymidter. Det skaber samtidig nye muligheder for at styrke lokalsamfund, erhvervsliv og bosætning.

Dansk Erhverv har derfor taget initiativ til denne analyse, som sætter foks på bymidternes centrale rolle og betydning i en tid præget af strukturel forandring. Analysen bygger på en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt 2.000 danskere, som afdækker deres brug af og syn på bymidten – og hvilke rammer og funktioner de tillægger størst betydning. Undersøgelsen viser bl.a. at 7 ud af 10 storbyboere tillægger en levende bymidte stor betydning for deres boligvalg, og at 68 pct. af de unge under 30 år vurderer bymidten som vigtig, når de vælger, hvor de skal bo.

I de seneste årtier har Danmark oplevet en betydelig befolkningstilvækst med over 426.000 personer - men væksten er næsten udelukkende sket i landets største bykommuner. Udviklingen betyder stadigt øgede forskelle i vækstbetingelser mellem forskellige dele af landet. Samtidig er 97 ud af 98 kommuner i dag karakteriseret ved, at de private serviceerhverv udgør den største kilde til beskæftigelse. Bymidten er derfor ikke alene et handelsområde, men et afgørende fundament for lokale arbejdspladser, fællesskaber og hverdagsliv.

Denne geografiske og demografiske forandringer har skabt – og skaber fortsat nye udfordringer. Udviklingen skærper kommunernes krav til planlægningen af fremtidens bymidter – i tæt samråd med erhvervslivet, uanset om det er i hovedstadsområdet, de store universitetsbyer, provinsbyer eller i mindre bysamfund.

Dansk Erhverv ønsker at understøtte kommunerne i udviklingen af velfungerende og attraktive bymidter, der både kan rumme lokale arbejdspladser, skabe fællesskab og danne ramme om det moderne hverdagsliv. Samtidig ønsker vi at styrke virksomhedernes konkurrenceevne gennem fokus på gode rammevilkår og lokal tiltrækningskraft – med ønsket om et Danmark i regional balance.

Vi ved, at mange kommuner allerede er i gang, og vi anerkender de mange tiltag, der er iværksat rundt omkring i landets kommuner. Vi ser fortsat et behov for tydelig politisk prioritering og fokus på fremtidens byer, samt et behov for en strategisk retning, samarbejder på tværs og en målrettet brug af eksisterende data og viden.

Dansk Erhvervs ambition er at bringe kommuner og virksomheder tættere samme om en fælles opgave: At sikre levende, fremtidssikrede bymidter i hele landet - fra storby til købstad og lokalby. Med denne rapport leverer vi en ny analyse og 9 anbefalinger, som skal understøtte og inspirere til en sammenhængende udvikling af bymidterne – som ramme for vækst, arbejdspladser og hverdagsliv.

Brian Mikkelsen
Adm. direktør
Dansk Erhverv

Marc Perera Christensen
Underdirektør
Dansk Erhverv

Dansk Erhverv anbefaler

1. **Tænke bymidten som et erhvervspolitisk knudepunkt**
   Betragte bymidten som erhvervsområde på linje med andre erhvervszoner, og skabe fleksible og langsigtede rammevilkår, som understøtter etablering og udvikling af virksomheder i bymidten: Detailhandel, restauranter, barer, oplevelsestilbud, øvrige sundhedsserviceerhverv mfl. Særligt i en tid, hvor der er behov for nye forretningsmodeller i bymidten, er det vigtigt med stabile forhold, der fremmer investering og nytænkning - fx i form af nye butikskoncepter og hybride løsninger og nye erhverv i gadeplan. Det kræver investering i nye forretningsplaner, nye koncepter og opkvalificering af medarbejdernes digitale kompetencer der følger med nye trends og behov.

   Et velfungerende restaurations- og natteliv skaber attraktive bymiljøer og velfungerende servicesektor. Langsigtede bevillinger giver branchen mulighed for at investere og planlægge. Derfor bør ændringer i bevillingsvilkår – herunder åbningstider og udeservering – ikke ske vilkårligt eller som reaktion på enkeltstående hændelser.

2. **Skab forpligtende partnerskaber**
   Der er mange aktører der spiller en rolle i udviklingen af de levende bymidter. Det er vigtigt at der skabes lokalt ejerskab og engagement. Indsatserne bør derfor forankres i lokale partnerskaber. Enten ved at udbygge og investere i eksisterende strukturer, som fx. lokale erhvervsråd eller ved oprettelsen af tværgående byudvalg. Her er det afgørende at både handelsstand, erhvervsliv, kultur-og events samt vejmyndighed og kommune er repræsenteret.

3. **Planlæg bosætning, arbejdskraft, kultur og byliv som sammenhængende politikinitiativer**
   En levende og velfungerende bymidte er afgørende for at tiltrække både borgere og virksomheder. Vores analyser viser, at funktioner som handel, restauranter, cafeer og barer – kombineret med kultur – og fritidstilbud som biografer, biblioteker og koncertsteder - udgør kernen i en attraktiv bymidte. Særligt i mindre kommuner bliver disse funktioner afgørende for at sikre adgang til arbejdskraft og modvirke affolkning. Samtidig viser analysen, at både unge og storbyboere tillægger en levende bymidte stor betydning for valg af bopæl. Derfor bør udviklingen af bymidten indgå som en aktiv og integreret del af kommunernes samlede bosætnings-, erhvervs-, og kulturpolitik.

   Byens attraktivitet kan fx styrkes gennem en klar fortælling. Det kan bl.a. være med udgangspunkt i de unikke kvaliteter – fx inden for kultur, natur, historie eller gastronomi. En tydelig og fælles identitet skaber sammenhæng i kommunernes udviklings- og markedsføringsarbejde og øger byernes synlighed over for både besøgende og potentielle tilflyttere.

4. **Strategisk planlægning med lokal forankring**
   Kommunerne bør – uanset størrelse- udvikle langsigtede og helhedsorienterede strategier for bymidteudvikling, der tager afsæt i lokal viden, demografiske forskydninger og byens historie, funktion og rolle.

   En effektiv bymidtestrategi bør være målrettet og dynamisk, så den hurtigt kan tilpasses nye behov og forandringer over tid. Det kræver et tydeligt blik for både de langsigtede strømninger og tendenser men også de kortsigtede behov. Både analyse, viden og lokal tilpasning skal indgå som grundsten, og bymidteudvikling bør ikke betragtes som en midlertidig opgave, men som en kontinuerlig indsats, der løbende tilpasses samfundsudviklingen.

5. Kommunen som drivkraft og medspiller for stærke bysamarbejder

Gennem fælles visioner lokalt forankrede partnerskaber skabes ejerskab til løsninger. Kommunen skal tage aktivt lederskab i opgaveløsningen – ikke blot som facilitator, men som drivkraft med både politisk, administrativ og økonomisk gennemslagskraft. Det forudsætter en tydelig prioritering, hvor ambitionerne understøttes af konkrete investeringer og allokering af tilstrækkelige ressourcer. Uden reel økonomisk opbakning og dedikeret administrativt kapacitet mister samarbejdet sin effekt.

Det er vigtigt at samarbejdet mellem byrådet, embedsværket og eksterne aktører er præget af klare mandater og reelt beslutningsrum, så bymidteudviklingen kan omsættes til konkret handling fremdrift.

6. Understøt flere funktioner og formål i bymidten

Kommunerne bør arbejde målrettet for at integrere flere funktioner og formål i bymidten – herunder offentlige og borgernære tilbud som sundhed, uddannelse, kultur og administration – sammen med handel, restauration og fritidstilbud. Denne funktionelle blanding gør bymidten til et naturligt mødested og øger hverdagsaktiviteten fra både borgere, pendlere og besøgende. Det skaber en mere robust, dynamisk og livlig bymidte med flere anledninger til handel, ophold og samvær.

Derfor bør der også være en synlig anvendelse af bymidten. Det kan gøres gennem at støtte tilbagevendende aktiviteter som: events, markeder, koncerter og kulturnætter samt midlertidige byrumsprojekter, fx udstillinger og pop-up events. som udstillinger. Det er desuden vigtigt, at der etableres synlig og centralt placeret turistinformation, gerne kombineret med café, butik eller kulturhus samt tydelig skiltning, der leder besøgende fra nærliggende attraktioner ind til bymidten. Det skaber liv, synlighed og sammenhæng i byoplevelsen.

7. Planlæg bymidten med udgangspunkter i data og viden

Den fysiske udvikling af bymidten bør tage udgangspunkt i funktionalitet fremfor ensidig forskønnelse eller dyre anlægsprojekter. En attraktiv og levende bymidte op står ikke alene gennem belægning og beplantning, men gennem bevidste og strategiske valg, der understøtter byens brug og behov. Det kræver solidt vidensgrundlag – herunder mobilitetsanalyser, trafik- og kundetællinger, crowddata og lokale behov. Investeringer bør målrettes løsninger, der fremmer tilgængelighed, tryghed, mobilitet og relevante funktioner – og som skaber reelle anledninger til ophold, aktivitet, handel og samvær.

8. Differentier mobilitetsstrategier på tværs af bytyper

Mobilitetsbehov varierer! I forhold til persontransport dominerer kollektiv trafik, cykler og gåben i storbyerne, mens bilen er afgørende i mindre byer. Men også de store byer skal sikre adgang for bilisterne i balance med byernes udviklingsbehov. I forhold til pendling til-, fra og imellem byer er bil og kollektiv trafik afgørende.

Persontransport gør det dog ikke alene. For at holde byerne levende er godstransport til butikker, caféer og andet erhvervsliv essentiel. Kommunale strategier bør afspejle lokale mobilitetsmønstre og sikre adgang til bymidten for alle - uanset transportform. Parkeringspolitik og transportinfrastruktur bør tilpasses til brugernes reelle behov.

9. Fremtidssikre bymidten gennem bæredygtig udvikling og klimasikring

Bæredygtige byer skal være en integreret del af udviklingen af fremtidens bymidter med tanke på, at bymidten skal understøtte tilgængelighed, skabe aktivitet og omsætning og tilbyde attraktive opholdsrum. For at sikre dette- også i en klimamæssig fremtid – bør grønne byrum, effektiv regnvandshåndtering, cirkulær økonomi og grøn mobilitet indarbejdes fra starten i alle bymidteprojekter. Det bidrager ikke kun til klimaindsatsen, men også til en levende, funktion og attraktiv bymidte. Dog må indsatserne ikke ske på bekostning af erhvervslivets muligheder for udvikle sig og sikre omsætning.

Nøgleresultater fra analysen

Der er kommet **426.000** flere indbyggere i Danmark siden 2010 – men væksten er næsten udelukkende i de kommunale storbyer

7 ud af 10 storbyboere mener, at en levende bymidte har stor betydning for, hvor de ønsker at bo

45 pct. af danskerne bruger bymidten til dagligvareindkøb, **42 pct.** til café- og restaurantbesøg

Unge under 30 år tillægger bymidten større betydning end ældre – **68 pct. vurderer den som vigtig ved boligvalg**

Bilen er danskernes mest brugte transportmiddel til bymidten. 48 pct. kører typisk i bil – i storbyer er det cyklen, der dominerer

2 ud af 3 danskere mener, at gode parkeringsforhold i bymidten er vigtige – især blandt danskere uden for de større byer

Kapitel 1 – Befolkningen samler sig i byerne

Befolkningen i Danmark er steget med knap 426.000 personer siden 2010. Denne vækst er dog langt fra jævnt fordelt: Det er primært de største byer, der har tiltrukket nye indbyggere, mens de mindre provinsbyer kun har oplevet beskedne stigninger – og landdistrikterne et direkte fald i befolkningen. Det er med andre ord tydeligt, at danskerne i tiltagende grad samler sig i og omkring byerne – og særligt de store byer.

Befolkningen samler sig i de 'kommunale storbyer'

Figur 1 viser befolkningstilvæksten i Danmark fra 2010 til 2024. I alt er befolkningen vokset med knap 426.000 personer i perioden, men udviklingen har været skævt fordelt på tværs af byer og landdistrikter. Væksten skyldes næsten udelukkende en stigning i den del af befolkningen, som er bosat i den største by i deres pågældende kommune – de såkaldte 'kommunale storbyer'. De øvrige byer i kommunerne har haft en mindre nettotilvækst på omkring 47.000 personer, mens landdistrikterne har mistet omtrent det samme antal.

Figur 1: **Vækst i antal personer i Danmark fra 2010 til 2024 fordelt på kommunernes største by, øvrige byer og landdistrikter**

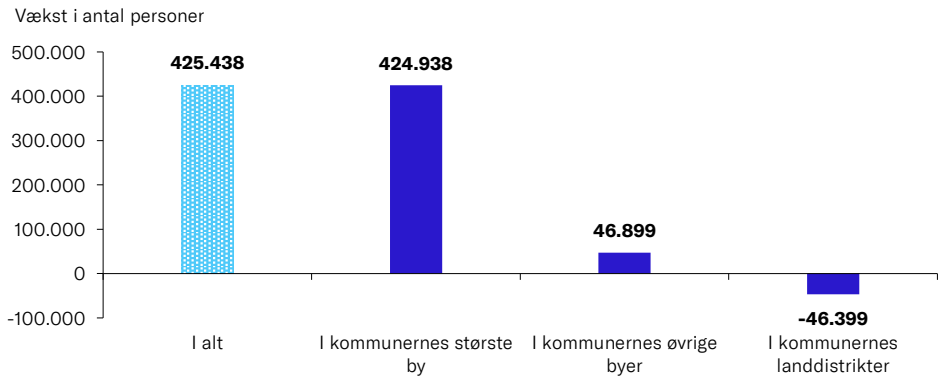

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, BY1. **Note**: "I kommunernes største by" angiver den største by i hver af de 98 kommuner inklusive Christiansø. "I øvrige byer" angiver de resterende byer i kommunen eksklusive den største by, mens "landdistrikter" dækker områderne uden for byerne. Landdistrikter er landområder med enkeltstående bebyggelser samt bebyggede områder med under 200 indbyggere.

Udviklingen peger på en stigende centralisering: Danskerne forlader landdistrikterne og søger mod de større byer. Det giver bymidten en fornyet aktualitet afhængigt af bystørrelsen. Den stigende centralisering hænger tæt sammen med ændringer i erhvervsstrukturen. I dag arbejder langt størstedelen af befolkningen i de private serviceerhverv – herunder handel, transport, rådgivning og oplevelsesøkonomi – mens kun en mindre andel er beskæftiget i industri

og landbrug, se figur 2. Da serviceerhverv typisk er lokaliseret i og omkring byer, hvor kundegrundlag, infrastruktur og netværk er tættest, bidrager denne erhvervsmæssige udvikling til, at befolkningen samler sig i byområder – og dermed til bymidternes voksende betydning i hverdagslivet.

Figur 2: **Fordeling af den private beskæftigelse i hele landet, 2023**

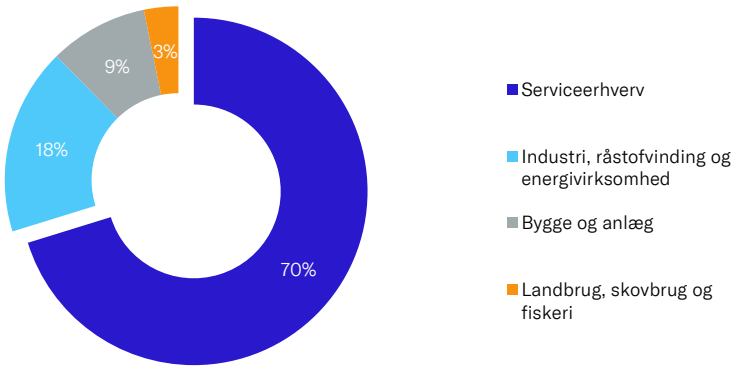

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, RAS301. **Note**: Figuren viser fordelingen af den private beskæftigelse. Serviceerhverv dækker over brancherne: Handel; Transport; Hoteller og restauranter; Forlag, tv og radio; Telekommunikation; It- og informationstjenester; Finansiering og forsikring; Ejendomshandel og udlejning; Rådgivning mv.; Forskning og udvikling; Reklame og øvrige erhvervsservice; Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service; Andre serviceydelser mv.

I 96 ud af landets 98 kommuner er de private serviceerhverv den største beskæftigelsesgruppe – og overhaler dermed både industri, byggeri og landbrug i stort set hele landet.[1] Det understreger, hvordan byernes rolle som arbejdsplads og aktivitetscentrum er vokset. Men hvad betyder bymidten egentlig for danskerne – og hvilken rolle spiller den i deres hverdag? Det ser vi nærmere på i de følgende kapitler.

[1] Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistik, RAS301.

Kapitel 2 – Bymidten har betydning for danskerne

Når danskerne vælger, hvor de vil bo, er det ikke kun selve boligen, der er afgørende – lokalområdet spiller også en væsentlig rolle. Og her er bymidten også helt central. En levende, bymidte skaber livskvalitet, identitet og praktisk tilgængelighed i hverdagen. Dansk Erhvervs analyse viser, at netop bymidten er et pejlemærke i mange danskeres prioriteringer, både når de vælger bolig og i deres daglige gøremål.

En levende bymidte er vigtig for mange danskeres valg af bolig

Mere end halvdelen af danskerne (54 pct.) vurderer, at bymidten har stor betydning for deres valg af bopæl. 14 pct. angiver, at den har meget stor betydning, og 40 pct. siger, at den har ret stor betydning, se figur 3.

På den anden side svarer knap hver tredje (30 pct.), at en levende bymidte har ret lille betydning for deres valg af bopæl, mens 13 pct. svarer, at den har meget lille betydning. 4 pct. svarer ved ikke.

Figur 3: **Hvor stor en betydning har en levende bymidte for din beslutning om, hvor du ønsker at bo?**

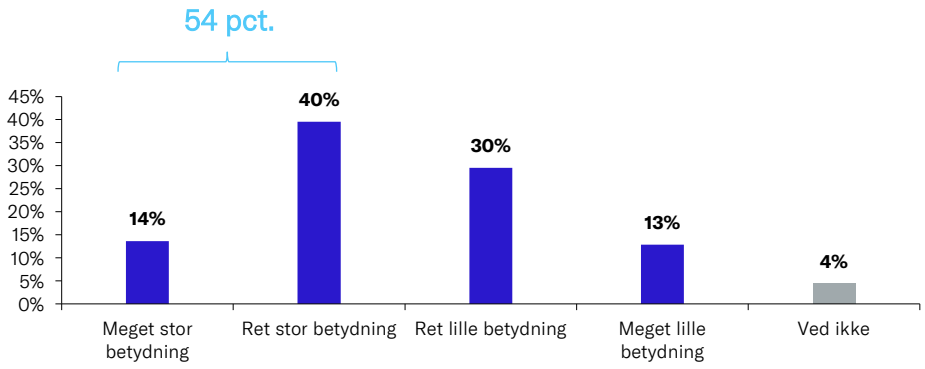

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010

Unge og storbyboere vil bo tæt på en aktiv bymidte

Det er især yngre danskere og storbyboere, der lægger vægt på at have en levende bymidte i nærheden. Hele 68 pct. af danskere under 30 år vurderer, at bymidten har stor betydning for, hvor de ønsker at bo – det er 15 procentpoint højere end gennemsnittet, se figur 4.

Også geografisk er der klare mønstre. Danskerne bosiddende i Region Hovedstaden tillægger bymidten en væsentlig større andel, sammenlignet med f.eks. Region Sjælland og Region Midtjylland.

Respondenterne er i undersøgelsen også blevet bedt om at angive, hvilken type by de bor i/ved. Det kan enten være en storby, større eller mindre provinsby eller landsby. Se afgrænsningen af bytyperne i tabel 1.

Tabel 1: **Inddeling af bytyper i spørgeskemaundersøgelse**

Bytyper	Afgrænsning	Eksempler på byer
Storby	Mere end 80.000 indbyggere	København, Aarhus, Odense, Aalborg
Større provinsby	Mellem 35.000 og 79.999 indbyggere	Esbjerg, Randers, Kolding, Horsens, Vejle
Mindre provinsby	Mellem 1.000 og 35.000 indbyggere	Skive, Haderslev, Nykøbing F, Faaborg
Landsby	Mindre end 1.000 indbyggere	Bisserup, Øster Brønderslev, Gudme

Kilde: Dansk Erhverv.
Note: Respondenterne er blevet bedt om at svare på følgende spørgsmål: Hvordan vil du beskrive den nærmeste by/den by som du bor i?

Blandt de danskere, der bor i en storby (over 80.000 indbyggere), svarer 7 ud af 10 (70 pct.), at en levende bymidte har stor betydning for deres valg af bopæl. Det er markant flere end blandt beboerne i/ved de mindre byer.

Figur 4 viser en klar tendens: Jo større byen er, desto vigtigere vurderes bymidten i boligvalget. Det tyder på, at danskere, der lægger stor vægt på bymidten, i højere grad søger mod de større byer. Forskellene er statistisk signifikante på tværs af alle bytyper – storbyboere tillægger bymidten større betydning end beboere i både større og mindre provinsbyer samt landsbyer.

Figur 4: **Hvor stor en betydning har en levende bymidte for din beslutning om, hvor du ønsker at bo? Andel, der har svaret "Meget stor betydning" eller "Ret stor betydning".**

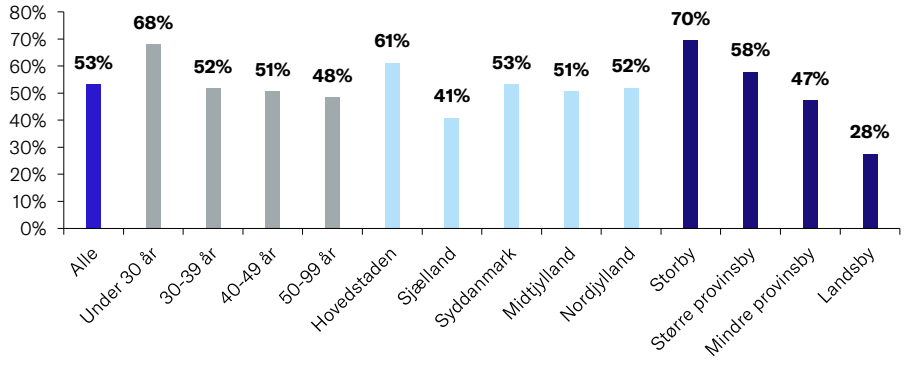

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: "Alle" kategorien afviger fra de 54 pct. i figur 2 som følge af afrunding. n (Alle) = 2.010, n (under 30 år) = 398, n (30-39 år) = 320, n (40-49 år) = 350, n (50-59 år) = 943, n (Hovedstaden) = 623, n (Sjælland) = 301, n (Syddanmark) = 442, n (Midtjylland) = 442, n (Nordjylland) = 201, n (Storby) = 619, n (Større provinsby) = 430, n (Mindre provinsby) = 633, n (Landsby) = 302. Se definitionen af bytyperne sidst i rapporten.

Bymidten har også betydning i hverdagen

Bymidten er dog ikke kun relevant for valget af bopæl. Den har også en rolle i den daglige rytme. Figur 5 viser, at det kun er 14 pct. af danskerne, som oplever at bymidten slet ikke er vigtig i deres hverdag. På den anden side er det hver tiende (10 pct.), som svarer, at bymidten er meget vigtig, mens hver tredje (32 pct.) svarer, at bymidten er ret vigtig for dem i deres hverdag. Lidt mindre end halvdelen af danskerne (43 pct.) svarer, at bymidten er mindre vigtig for dem i deres hverdag og 2 pct. svarer ved ikke.

Figur 5: **Hvor vigtig er bymidten for dig i din hverdag?**

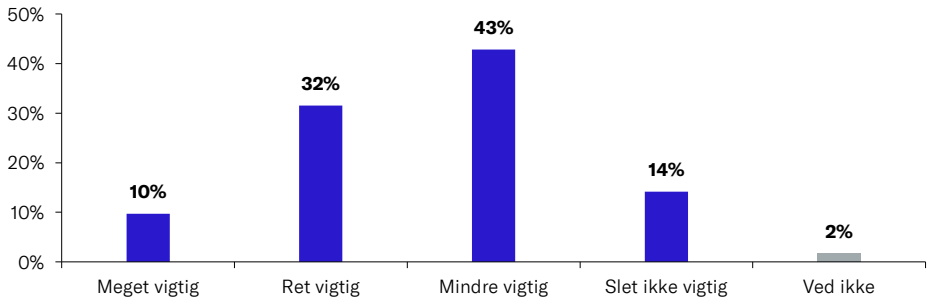

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010

Kvinder og unge bruger og værdsætter bymidten mere

Undersøgelsen viser, at der er signifikante forskelle mellem mænd og kvinder. 45 pct. af kvinderne svarer, at bymidten er *meget vigtig* eller *ret vigtig* i deres hverdag, mens det gælder for 38 pct. af mændene, se figur 6.

Der er også signifikante forskelle mellem aldersgrupper. Hver anden dansker under 30 år (50 pct.) vurderer, at bymidten er vigtig i deres hverdag. Det er signifikant flere end blandt danskere over 50 år, hvor kun 38 pct. angiver det samme.

Figur 6: **Hvor vigtig er bymidten for dig i din hverdag? Andel, der har svaret "Meget vigtig" eller "Ret vigtig".**

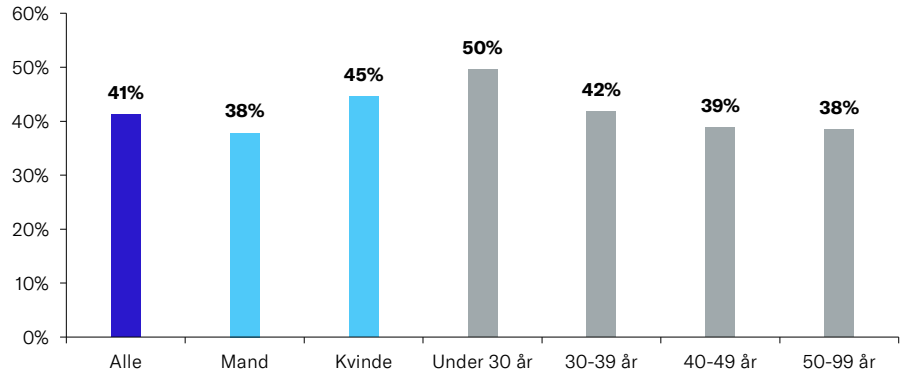

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n (Alle) = 2.010, n (Mand) = 985, n (Kvinde) = 1.025, n (under 30 år) = 398, n (30-39 år) = 320, n (40-49 år) = 350, n (50-59 år) = 943.

Flertallet af danskere er tilfredse med deres kommunes indsats

Ud over at spørge danskerne om, hvilken betydning bymidten har i deres hverdag, er de også blevet bedt om at vurdere deres tilfredshed med kommunens indsats på området. Et flertal af danskerne er tilfredse med deres kommunes arbejde med at udvikle og sikre et aktivt byrum, se figur 7. Her svarer hver tiende (9 pct.), at de er meget tilfredse med deres kommunes indsats, mens halvdelen (52 pct.) er overvejende tilfredse.

På den anden side angiver hver femte dansker (20 pct.), at de er overvejende utilfredse med kommunens indsats, mens 7 pct. er meget utilfredse. 12 pct. svarer ved ikke.

Figur 7: **Hvor tilfreds eller utilfreds er du med din kommunes indsats for at udvikle og sikre et aktivt byrum?**

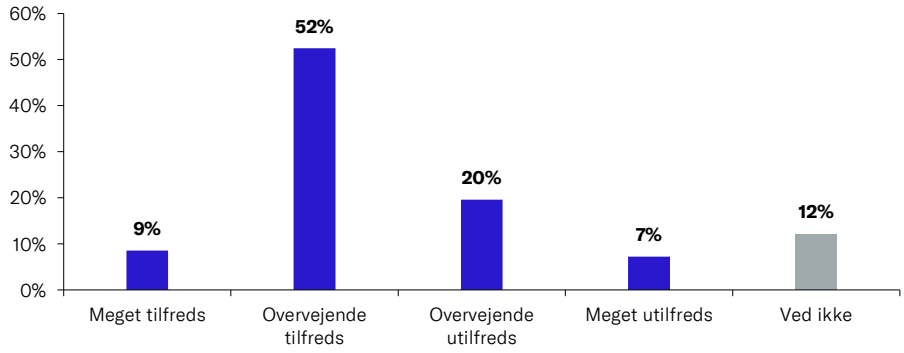

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010

Der er dog forskelle mellem danskerne, hvad angår deres tilfredshed med kommunens indsats for at skabe en levende bymidte (ikke vist i figur). Storbyboerne er signifikant mere tilfredse end dem, som bor i de mindre provinsbyer eller landsbyer.

Samtidig viser analysen, at tilfredsheden hænger sammen med vurderingen af bymidtens betydning i hverdagen. Blandt dem, der oplever bymidten som vigtig, er der signifikant flere, som også er tilfredse med kommunens indsats – sammenlignet med dem, der vurderer, at bymidten slet ikke er vigtig. Det peger på, at kommunernes indsats kan spille en rolle for, hvilken plads bymidten får i borgernes daglige liv.

Kapitel 3 – Danskernes brug af bymidten

Bymidten danner ramme om mange aktiviteter i danskernes hverdag – fra indkøb og cafébesøg til kulturelle tilbud og praktiske gøremål. I dette kapitel belyses, hvordan danskerne typisk bruger bymidten, hvilke forskelle der er mellem bytyper, og hvilke faktorer der potentielt kan få flere til at bruge bymidten mere.

Dagligvareindkøb og restaurantbesøg er danskernes hyppigste gøremål i bymidten

Handel er en central del af bymidten. Lidt under halvdelen af danskerne (45 pct.) angiver, at de oftest bruger bymidten til indkøb af dagligvarer, og ca. hver fjerde (26 pct.) angiver, at de oftest bruget bymidten til at købe andre forbrugsvarer som fx tøj, elektronik og bøger.

Tilsvarende bruger lidt mindre end halvdelen (42 pct.) oftest bymidten til at besøge restauranter, caféer, barer, natklubber og lignende. Knap 3 ud af 10 (29 pct.) svarer, at de oftest bruger bymidten til at benytte kultur- og fritidstilbud som biografer, biblioteker og koncerter, se figur 8.

Figur 8: **Hvad bruger du oftest bymidten til?**

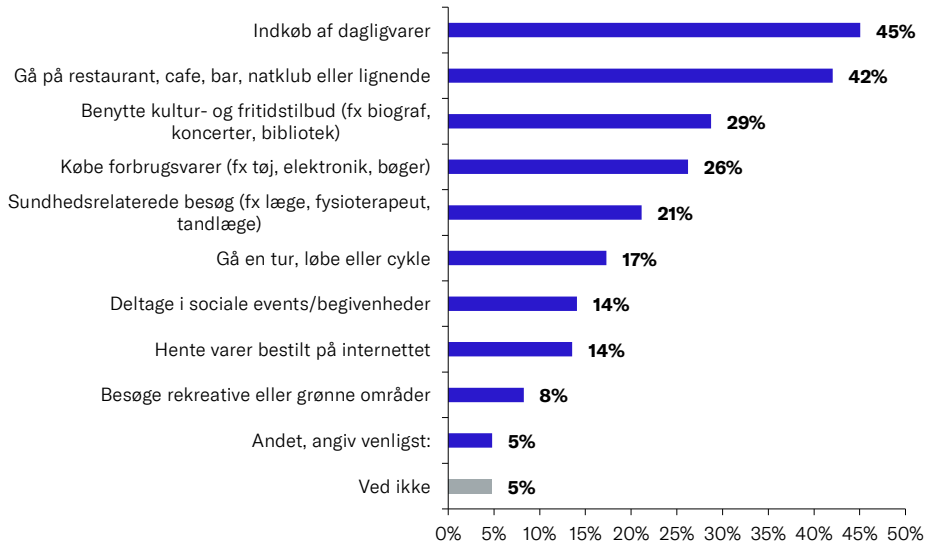

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010.

Derudover svarer omkring hver femte, at de bruger bymidten til sundhedsrelaterede besøg (21 pct.) eller motionerer (17 pct.). Blandt de 5 pct., der har svaret "andet", nævner mange, at de arbejder i bymidten.

Mindre forskelle i brugen af bymidten på tværs af bystørrelse

Brugen af bymidten afhænger også af, hvilken type by danskerne bor i eller ved. I storbyer og større provinsbyer benyttes bymidten primært til at gå på restauranter, caféer, barer mv. Her angiver henholdsvis 60 pct. og 50 pct. af borgerne, at det er deres hyppigste aktivitet i bymidten, se figur 9.

Figur 9: **Hvad bruger du oftest bymidten til? Top-4 svar fordelt på bytype.**

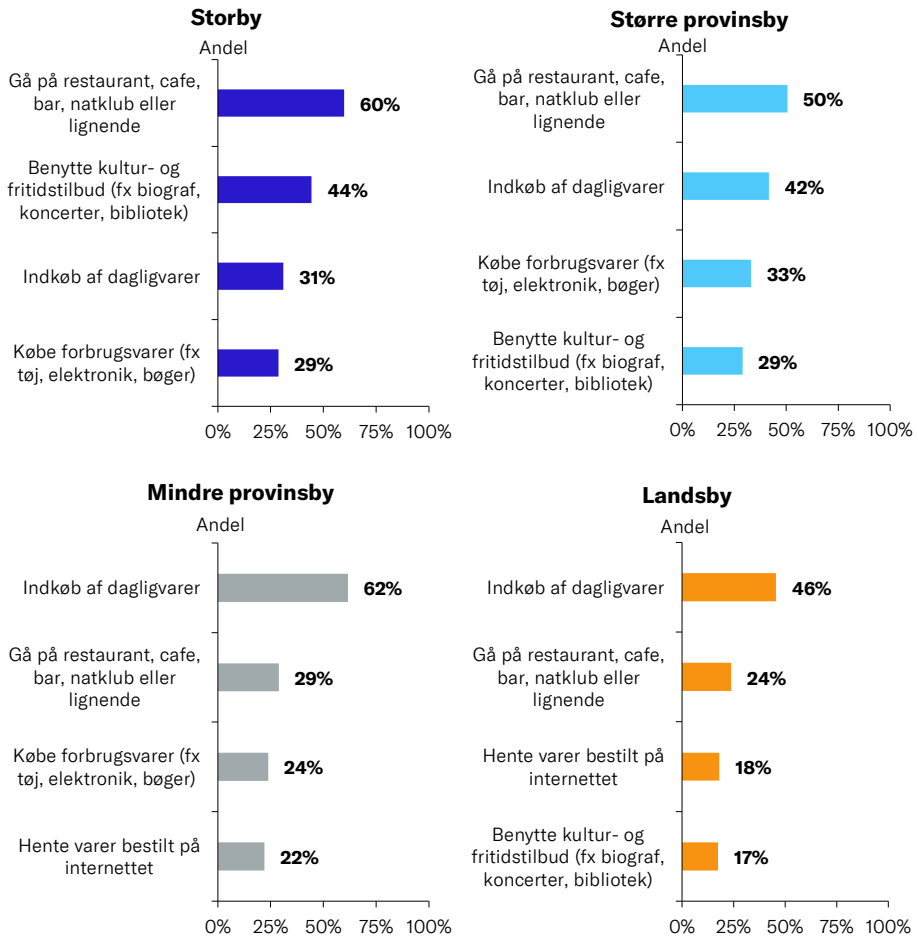

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n (Storby) = 619, n (Større provinsby) = 430, n (Mindre provinsby) = 633, n (Landsby) = 302. Se definitionen af bytyperne sidst i rapporten.

I mindre provinsbyer og landsbyer er billedet anderledes. Her benytter flertallet bymidten til dagligvareindkøb, mens restaurantbesøg mv. er den næstmest udbredte aktivitet. I mindre provinsbyer angiver knap hver tredje (29 pct.), at de oftest bruger bymidten til restaurantbesøg mv., mens det gælder for ca. hver fjerde (24 pct.) i landsbyer, se figur 8.

Når man ser på de fire mest udbredte aktiviteter i bymidten – dagligvareindkøb, restaurantbesøg, øvrige forbrugsindkøb og brug af kultur- og fritidstilbud – er der en overordnet lighed i indhold, men rækkefølgen og hyppigheden varierer afhængigt af bystørrelsen.

Bedre shopping- og spisemuligheder ville få flere til at bruge bymidten

Danskerne er også blevet spurgt, hvad der kunne få dem til at bruge bymidten mere. Lidt mere end hver fjerde (28 pct.) nævner bedre shoppingmuligheder, mens 22 pct. peger på flere caféer og restauranter som en faktor, der ville øge deres brug af bymidten, se figur 10.

Hver femte (20 pct.) angiver, at flere grønne eller rekreative områder ville få dem til at komme oftere – selv om kun 8 pct. i dag bruger bymidten til netop det, se figur 8. Hver femte nævner også bedre transport- og parkeringsforhold. Det peger på, at både tilgængelighed og attraktive uderum spiller en central rolle for bymidtens fremtidige brug.

Figur 10: **Hvad ville få dig til at bruge bymidten mere end du gør i dag?**

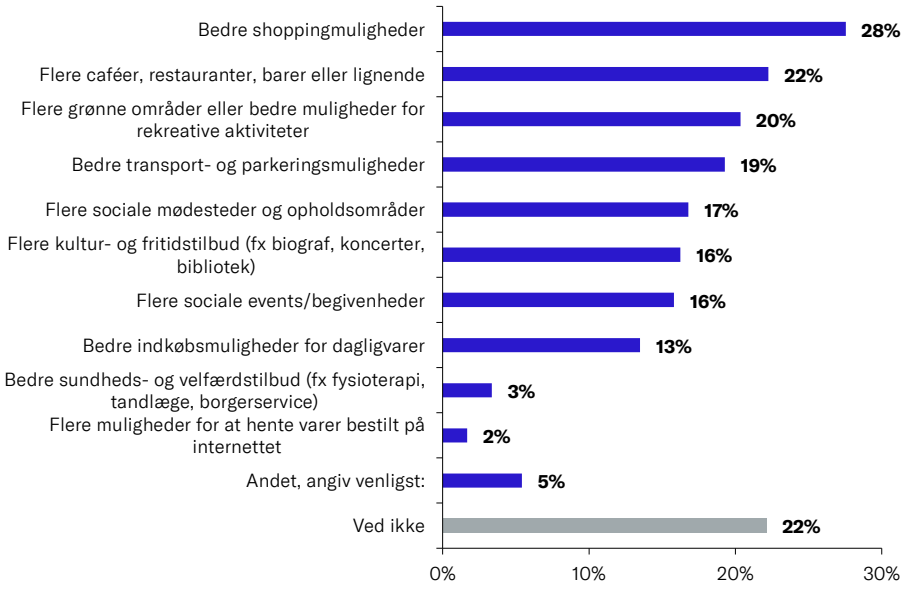

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010.

Det er også værd at bemærke, at lidt over hver femte dansker (22 pct.) svarer 'Ved ikke' til spørgsmålet om, hvad der ville få dem til at bruge bymidten mere i fremtiden. Det kan afspejle,

at nogle ikke har et klart ønske til nye tiltag i bymidten – eller at de ikke har et behov for at bruge bymidten mere, end de gør i dag.

Flest storbyboere efterspørger grønne områder og rekreative aktiviteter i bymidten

Figur 11 viser, hvordan danskernes ønsker til forbedringer i bymidten varierer afhængigt af bytype. I storbyer er ønsket om flere grønne områder eller bedre muligheder for rekreative aktiviteter det hyppigst nævnte (25 pct.), efterfulgt af bedre transport- og parkeringsmuligheder (23 pct.) og bedre shopping muligheder (20 pct.). Flere kultur- og fritidstilbud som biograf, koncerter og bibliotek indtager fjerdepladsen med 19 pct.

Figur 11: **Hvad ville få dig til at bruge bymidten mere end du gør i dag? Top-4 svar fordelt på bytype.**

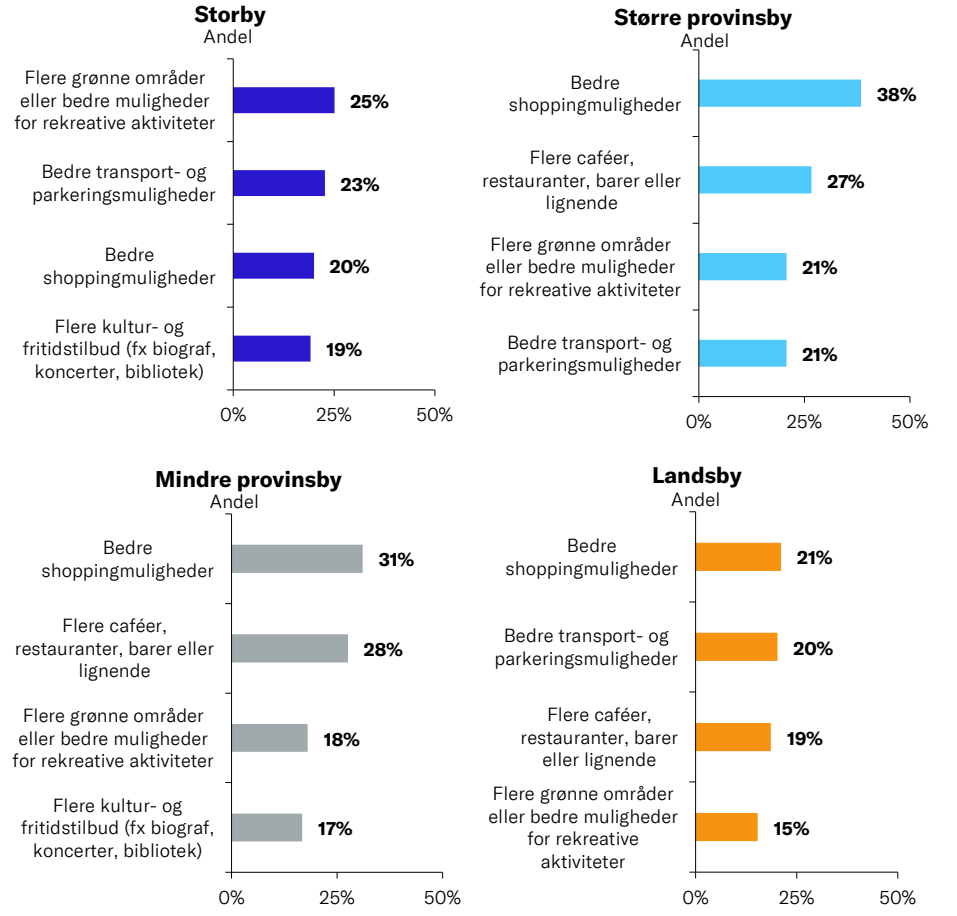

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n (Storby) = 619, n (Større provinsby) = 430, n (Mindre provinsby) = 633, n (Landsby) = 302. 'Ved ikke' indgår ikke i figuren. Se definitionen af bytyperne sidst i rapporten.

I de større provinsbyer er ønsket om bedre shoppingmuligheder det mest udbredte. Her angiver knap 4 ud af 10 (38 pct.), at de ønsker bedre shoppingmuligheder. Derudover angiver hver fjerde (27 pct.), at de gerne vil besøge bymidten mere, hvis der var flere caféer og restauranter, mens hver femte (21 pct.) ønsker flere grønne områder eller rekreative aktiviteter.

I de mindre provinsbyer topper ønsket om shoppingmuligheder ligeledes med 31 pct., tæt fulgt af café- og restauranttilbud (28 pct.). Herefter følger grønne områder, som knap hver femte angiver (18 pct.) og kultur- og fritidstilbud som biograf, bibliotek og koncerter (17 pct.).

I landsbyerne fordeler ønskerne sig mere jævnt. Bedre shoppingmuligheder nævnes af 21 pct., mens 20 pct. ønsker bedre transport- og parkeringsmuligheder, og 19 pct. efterspørger flere caféer og restauranter.

Kapitel 4 – Mobilitet i bymidten

Bymidten er et samlingspunkt for mange danskere – uanset om de bor i storby, provinsby eller landsby. Kombinationen af butikker, spisesteder, kulturtilbud og praktiske funktioner skaber aktivitet og tiltrækker besøgende. Det kan dog også føre til trængsel og pres på tilgængelighed. I dette kapitel undersøges danskernes transportvaner til bymidten og deres vurdering af parkeringsmuligheder.

Flest danskere tager bilen til bymidten

Bilen er stadig danskernes foretrukne transportmiddel, når de skal besøge bymidten. Knap halvdelen af danskerne (48 pct.) angiver, at de typisk bruger bilen til at transportere sig til bymidten, se figur 12. Knap fire ud af 10 (37 pct.) svarer, at de går til bymidten, mens 31 pct. tager cyklen. Ca. hver femte (19 pct.) benytter offentlig transport.

Figur 12: **Hvordan transporterer du dig typisk til bymidten?**

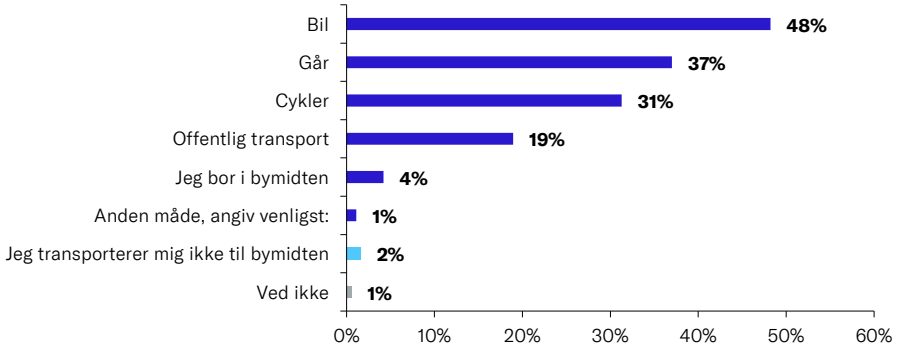

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010.

Blandt danskere, der bor i storbyen, er cyklen det mest anvendte transportmiddel til bymidten. 42 pct. angiver, at de typisk cykler, mens 39 pct. benytter offentlig transport og 37 pct. går. Bilen er den mindst benyttede transportform i storbyerne – kun hver fjerde (26 pct.) svarer, at de oftest kører i bil til bymidten. Dermed adskiller storbyboerne sig markant fra øvrige bytyper, hvor bilen er den mest udbredte transportform (ikke vist i figur).

Bilen er mest populær uden for storbyen

Med undtagelse af storbyen, er bilen det mest foretrukne transportmiddel blandt danskere, der bor i eller ved større- og mindre provinsbyer og i landsbyer. 54 pct. af beboerne i større

provinsbyer bruger typisk bilen til bymidten, 56 pct. i mindre provinsbyer og hele 69 pct. i landsbyer, se figur 13.

Figur 13: **Hvordan transporterer du dig typisk til bymidten? Andel, der har svaret "Bil".**

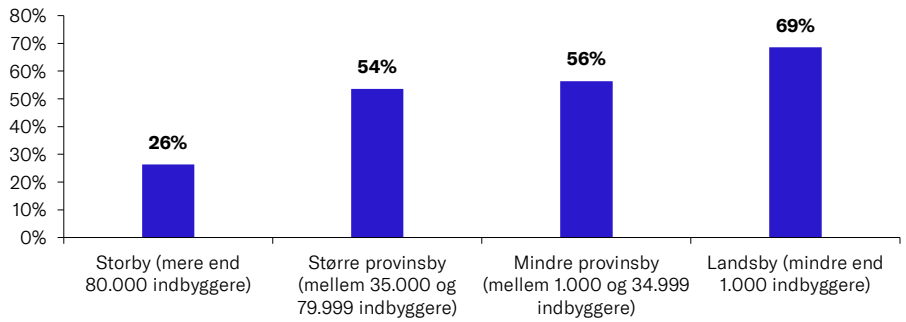

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n (Storby) = 619, n (Større provinsby) = 430, n (Mindre provinsby) = 633, n (Landsby) = 302.

Parkeringsmuligheder i bymidten er vigtigt for danskerne

Cirka to ud af tre danskere (66 pct.) vurderer, at det er vigtigt, at der er gode parkeringsmuligheder i bymidten, se figur 14. Heraf svarer 28 pct., at det er meget vigtigt, mens 38 pct. vurderer det som ret vigtigt. 18 pct. af danskerne angiver, at de synes, at det er lidt vigtigt med gode parkeringsmuligheder i bymidten, mens kun 13 pct. angiver, at de slet ikke synes det er vigtigt. 3 pct. svarer ved ikke.

Figur 14: **Hvor vigtigt er det for dig, at der er gode parkeringsmuligheder i bymidten?**

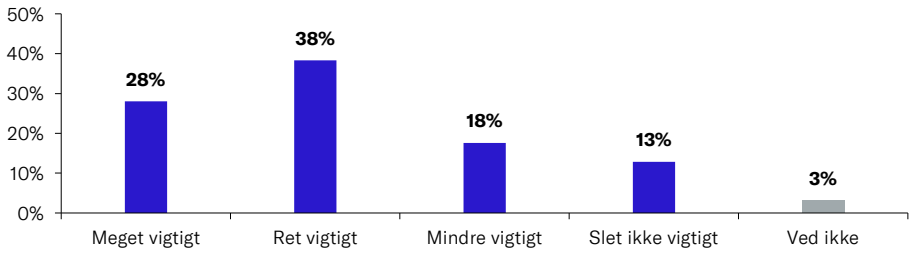

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, april 2025. **Note**: n = 2.010.

Om dette notat
Arbejdet med analysenotatet er afsluttet i maj 2025.

Om Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelser
Norstat har i april 2025 på vegne af Dansk Erhverv foretaget en befolkningsundersøgelse om danskernes holdning til en levende bymidte. Norstat har spurgt 2.010 danskere over 18 år, som afspejler den danske befolkning indenfor køn, alder, uddannelse og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 2.010 respondenter er ± 2,2 procentpoint. Usikkerheden er større i figurer med færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater
Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt
Henvendelser angående området kan ske til chefkonsulent, Sharmili Rajagopal på shra@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6027

Henvendelser angående analysen kan ske til økonom, Mads Mathias Jensen på mamj@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 5545

DANSK ERHVERV
Børsgade 4
1217 København K

www.danskerhverv.dk
info@danskerhverv.dk
T. + 45 3374 6000

Vi handler på vegne af vores medlemmer

I Dansk Erhverv handler vi hver dag på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og flere end 100 brancheforeninger. Vi er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv.

Vi tilbyder rådgivning inden for medarbejder- og virksomhedsforhold og politisk gennemslagskraft. Vores indsatser bygger på medlemmernes aktive deltagelse i netværk og udvalg.

I Dansk Erhverv arbejder vi hver dag for, at Danmark bliver verdens bedste land at drive virksomhed i. Til gavn for arbejdspladser, velstand og Danmark i fremgang.

Vi arbejder for et Danmark med sammenhængskraft og handlekraft.

DANSK
ERHVERV